

Visuomenės švietimo ir informavimo pakuočių atliekų tvarkymo klausimais programa

Aprašomoji dalis

Padėtis pakuočių atliekų tvarkymo srityje, esamos problemos

Atliekų tvarkymas - prioritetinga Lietuvos aplinkos apsaugos sritis. Kaip svarbus specifinis atliekų srautas yra išskiriamos pakuočių atliekos. Jų kiekis pagal svorį sudaro apie 20% viso kietųjų komunalinių atliekų kiekio. Per metus Lietuvoje susikaupia kalnai pakuočių atliekų, jų kiekis dėl besikeičiančių Lietuvos gyventojų vartojimo įpročių kasmet auga. Aplinkos apsaugos agentūros pateikiamais duomenimis, Lietuvoje 2014 m. susidarė (buvo tiekama vidaus rinkai) apie 320 000 tonų pakuočių, iš to pakuočių kiekio buvo sutvarkyta (surinkta ir šalyje arba užsienyje perdirbta bei panaudota kurui) beveik 60 proc. pakuočių atliekų (<http://atliekos.gamta.lt/cms/index?rubricId=a5a674f2-2878-4361-96ca-6829abcab712>). Šiuo metu daugiausia surenkama ir sutvarkoma antrinių ir tretinių pakuočių, susidarančių juridinių asmenų veiklos metu. Šios pakuočių atliekos yra gana lengvai surenkamos bei tinkamos perdirbimui be papildomo paruošimo (valymo, rūšiavimo ir pan.). Tuo tarpu vis dar išlieka problematiškas pakuočių atliekų, susidarančių buitiniame (komunaliniame) sraute surinkimas. Tokios atliekos susidaro daugiausiai gyventojų namų ūkiuose, tai yra pirminių pakuočių atliekų sraute. Gyventojai dėl informacijos stokos, taip pat dėl finansinės motyvacijos trūkumo vis dar vangiai rūšiuoja buitįje susidarančias pakuočių atliekas, meta jas į bendrą atliekų srautą, patenkantį į savartynus. Šalinimas savartynuose – mažiausiai efektyvus bei didžiausią neigiamą poveikį aplinkai darantis pakuočių atliekų tvarkymo būdas. Tinkamai nesurenkant ir nepanaudojant pakuočių atliekų teršiama aplinka, neracionaliai naudojami gamtos ištekliai.

Viena iš šių reiškinių priežasčių - visuomenės informavimo stoka. Todėl Organizacija dėmesį skirs visuomenės informavimui, ypatingai gyventojų informavimui apie pakuočių atliekų rūšiavimą namų ūkiuose - tokių atliekų susidarymo vietose.

Prioritetingos švietimo programos kryptys

Atliekų tvarkymas - visų gyventojų ir ūkio subjektų rūpestis, todėl labai svarbu jiems teikti reikiamą informaciją. Aktyvesnis visuomenės informavimas atliekų tvarkymo srityje padeda tausoti ir racionaliau naudoti gamtos išteklius, skatina ugdyti rūšiavimo tradiciją, diegti pažangias ir efektyvias surinkimo bei perdirbimo sistemas, gyventi švaresnėje ir sveikesnėje aplinkoje.

Organizacija 2017 m. vykdys Visuomenės švietimo programą, kuria informuos Lietuvos Respublikos gyventojus/pakuočių atliekų turėtojus apie:

- pakuočių, susidarančių namų ūkyje, rūšiavimo svarbą bei tvarką;
- gyventojams prieinamas išrūšiuotų pakuočių atliekų grąžinimo, surinkimo sistemas;

- pakuočių vartotojų ir kitų pakuočių atliekų turėtojų vaidmenį skatinant pakuočių ir pakuočių atliekų naudojimą, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą;
- pakuočių ženklavimo reikšmės.

Švietimo programos tikslai ir uždaviniai

Pagrindinis visuomenės informavimo kampanijos tikslas – informuoti pakuočių atliekų turėtojus apie pakuočių atliekų atskiro surinkimo ir perdirbimo svarbą saugant aplinką ir tausojant gamtinius išteklius, pakuočių ženklavimo simbolių reikšmę. Taip pat – atliekų turėtojų prievolę naudotis pakuočių atliekų surinkimo sistemomis vengiant pakuočių atliekas šalinti kartu su buitinėmis atliekomis.

Aktyvesnis visuomenės informavimas atliekų tvarkymo srityje padeda tausoti ir racionaliau naudoti gamtos išteklius, skatina ugdyti rūšiavimo tradiciją, diegti pažangias ir efektyvias surinkimo bei perdirbimo sistemas, gyventi švaresnėje ir sveikesnėje aplinkoje.

Programos uždaviniai:

- perteikti visuomenei žinias apie pakuočių atliekų rūšiavimo svarbą;
- pateikti gyventojams informaciją apie išrūšiuotų pakuočių surinkimo vietas, sistemas;
- formuoti gyventojų atsakomybę bei aktyvią asmeninę poziciją atliekų rūšiavimo srityje;
- mažinti savartynuose šalinamu pakuočių atliekų kiekį.

Visuomenės švietimui ir informavimui 2017 metais planuojama skirti 91 500 eur.

Veiksmų programa 2017 m.

Programos įgyvendinimo priemonės	Tikslinės grupės, priemonės tikslas	Lėšų suma, planuojama priemonei įgyvendinti	Priemonės apimtis (skaitinė reikšmė kiekvienam ketvirčiui atskirai)	Veiklos finansavimo šaltinis
Suderintų priemonių su konkrečiomis savivaldybėmis įgyvendinimas (spaudinių - atmintinių, rekomendacijų paruošimas ir platinimas)	Tikslinė grupė- atskirų savivaldybių gyventojai Tikslas-šviesti ir informuoti konkrečios savivaldybės gyventojus pakuočių atliekų tvarkymo klausimais	Priemonei planuojama skirti 21 000 Eur	Spaudinių platinimas 4-se savivaldybėse. 1 ketvirtį - 1-je savivaldybėje; 2 ketvirtį - 1-je savivaldybėje; 3 ketvirtį - 1-je savivaldybėje; 4 ketvirtį - 1-je savivaldybėje.	Organizacijos lėšos, gaunamos iš gamintojų ir importuotojų pagal sutartis
Renginių – mokomųjų seminarų Vilniaus ir Kauno vaikų ikimokyklinio ugdymo įstaigose organizavimas	Tikslinė grupė- Vilniaus ir Kauno ikimokyklinės ugdymo įstaigas lankantys vaikai. Tikslas- šviesti ir informuoti Vilniaus ir Kauno ikimokyklinės ugdymo įstaigas lankančius vaikus pakuočių atliekų	Priemonei planuojama skirti 21 000 Eur	4-ių renginių organizavimas. 1 ketvirtį - 1-o renginio organizavimas; 2 ketvirtį - 1-o renginio organizavimas; 3 ketvirtį - 1-o renginio organizavimas; 4 ketvirtį - 1-o	Organizacijos lėšos, gaunamos iš gamintojų ir importuotojų pagal sutartis

	tvarkymo klausimais.		renginio organizavimas.	
Pakuočių atliekų turėtojų informavimas radijo laidoje apie nerūšiuojamų ir netinkamų tvarkomų pakuočių atliekų žalą, tinkamo pakuočių tvarkymo naudą gamtai ir visuomenei, išrūšiuotų pakuočių atliekų surinkimo tvarką, pakuočių ženklinimą.	Tikslinė grupė- Tikslas - informuoti apie pakuočių atliekų rūšiavimo svarbą ir tvarką, skatinti tinkamai rūšiuoti bei atiduoti namų ūkiuose susidarančias pakuočių atliekas	Priemonei planuojama skirti 21 000 Eur	Priemonės apimtis skaitine reikšme – audio medžiagos transliacija 12-je radijo laidų, po 3 radijo laidas kiekvieną metų ketvirtį.	Organizacijos lėšos, gaunamos iš gamintojų ir importuotojų pagal sutartis
Pakuočių atliekų turėtojų informavimas Lietuvos spaudoje (dienraščiuose bei savaitraščiuose) apie nerūšiuojamų ir netinkamų tvarkomų pakuočių atliekų žalą, tinkamo pakuočių tvarkymo naudą gamtai ir visuomenei, išrūšiuotų pakuočių atliekų surinkimo tvarką, pakuočių ženklinimą.	Tikslinė grupė – didmiesčių, mažų miestelių gyventojai, jaunimas iki 20 metų, ūkininkai bei agroverslo darbuotojai. Tikslas - informuoti apie pakuočių atliekų rūšiavimo svarbą ir tvarką, skatinti tinkamai rūšiuoti bei atiduoti namų ūkiuose susidarančias pakuočių atliekas	Priemonei planuojama skirti 20 000 Eur	Priemonės apimtis skaitine reikšme - 8 publikacijos spaudoje, po 2 publikacijas kas metų ketvirtį.	Organizacijos lėšos, gaunamos iš gamintojų ir importuotojų pagal sutartis
Testinės programos priemonės				
Pakuočių turėtojų informavimas internetiniuose leidiniuose (informacijos teikimas interneto svetainėse) apie nerūšiuojamų ir netinkamų tvarkomų pakuočių atliekų žalą, tinkamo pakuočių tvarkymo naudą gamtai ir visuomenei, išrūšiuotų pakuočių atliekų surinkimo tvarką, pakuočių ženklinimą.	Tikslinė grupė – Lietuvos gyventojai, skaitantys naujienas internetiniuose leidiniuose. Tikslas- informuoti apie pakuočių atliekų rūšiavimo svarbą ir tvarką, skatinti tinkamai rūšiuoti bei atiduoti namų ūkiuose susidarančias pakuočių atliekas	Priemonei planuojama skirti 6 000 Eur	Planuojama skelbti informaciją 4-se interneto svetainėse, po 1 skelbimą kiekvieną metų ketvirtį.	Organizacijos lėšos, gaunamos iš gamintojų ir importuotojų pagal sutartis
Informacijos apie pakuočių atliekų rūšiavimo ir tinkamo	Tikslinė grupė – įmonių buhalteriai, vadovai, kiti	Priemonei planuojama skirti 2 500	Informacija bus skelbiama nuolat	Organizacijos lėšos, gaunamos iš gamintojų ir

sutvarkymo svarbą, surinkimo tvarką, vietas, pakuočių ženklimą skelbimas Organizacijos internetiniame puslapyje.	atsakingi asmenys, ieškantys informacijos apie aplinkosaugines prievoles ir paslaugas. Tikslas - informuoti apie pakuočių atliekų rūšiavimo svarbą ir tvarką, skatinti tinkamai rūšiuoti bei atiduoti namų ūkiuose susidarančias pakuočių atliekas	Eur		importuotojų pagal sutartis
--	--	-----	--	--------------------------------

Direktorius Karolis Šiaudkulis